

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]
Total No. of Questions : 26]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4
[Total No. of Printed Pages : 4

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **462-M (RS)**

Code No. : **462-M (RS)**

ಡಿ.ಎಲ್.ಎಡ್. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ

D.El.Ed. SECOND YEAR

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು — ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ
(ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ)

**FACILITATING LEARNING — SOCIAL SCIENCE
(OPTIONAL)**

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Revised Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 15. 10. 2020]

Date : 15. 10. 2020]

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10.00 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.00 ರವರೆಗೆ]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

Time : 10.00 A.M. to 1.00 P.M.]

[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नाला प्रत्येकी चार पर्याय दिलेले आहेत. त्याला योग्य जुळणारे उत्तर निवडा आणि उत्तर पुस्तिकेमध्ये लिहा. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत. $10 \times 1 = 10$

1. एका अध्ययन कर्त्याला शाळाचा एकूण अनुभव या मधून मिळतो -

(A) शिक्षक (Teacher)

(B) वर्ग (Class)

(C) परीक्षा (Examination)

(D) अभ्यासक्रम (Curriculum).

2. विचारमंथनाचा (Brainstorming) मुख्य उद्देश्य हा आहे -

(A) घेतलेल्या निर्णयाचे समर्थन करण्यासाठी

(B) आणखी एक परिचित परिस्थितिविषयी माहिती वापरण्यासाठी

(C) पूर्व ज्ञान माहितो करून घेण्यासाठी

(D) नवोन माहिती निर्माण करण्यासाठी.

D. El.Ed. - II (RS)

2128

[Turn over

3. ब्लूमच्या सुधारित वर्गीकरण शास्त्रानुसार ज्ञानात्मक व्याप्तितील विशिष्ट उपवर्गवारितील संख्या ही आहे –
- (A) एकोणिस (B) सहा
(C) चार (D) तीन.
4. व्यंगचित्र, मानसिक नकाशे, चित्रलेखन इत्यादि ही याची उदाहरणे आहेत –
- (A) समस्या निवारण पद्धत (B) दृश्य तंत्र (Visual techniques)
(C) समुदाय आधारित अध्यापन (D) प्रत्यक्ष अध्यापन.
5. प्रतिबिंबित चिंतनशिलतेची फलश्रुती ही आहे –
- (A) गुणात्मक वर्ग संघटना, त्रुटि आणि सुचना
(B) क्रिया संशोधन
(C) समावेशक शिक्षण
(D) पाठ नियोजन.
6. माहिती आणि संभाषण तंत्रज्ञानाचे संक्षिप्त रूप हे आहे –
- (A) वेबसाईट (B) ग्राफिक आयोजक
(C) मल्टीमिडीया (D) संगणक यंत्र
7. विविध प्रकारच्या कृती (उपक्रम), प्रायोगिक कार्य, पुनरावलोकन कार्य, आणि स्वमूल्यांकन या साठी तुम्ही सुचवलेले पुस्तक हे आहे –
- (A) मुलांचे साहित्य (B) कार्य पुस्तिका (Workbook)
(C) वर्तमान पत्र (D) पुस्तक.
8. पृथ्वीचे योग आणि परिणामकारक प्रतिनिधित्व करणारे साधन हे आहे –
- (A) तक्ते (B) चित्र
(C) नकाशे (D) पृथ्वीचा गोल (Globe).
9. अध्ययनकर्त्याची वर्तणूक एका अखंडस्थितीत असताना आम्ही वापरण्याच्या मूल्यमापनाचे साधन
- (A) दर्जा मापन (B) ताळेपट्टी
(C) वृत्तांत (किस्से) दाखले (D) कृती संपुट (Portfolio).
10. जाड/विस्तारित शब्दांची असलेली प्रश्नपत्रिका ही यांच्या साठी उपयुक्त आहे –
- (A) मानसिक आजारी विद्यार्थ्यांसाठी (B) आर्थिक समस्या असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी
(C) कमी दृष्टी असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी (D) समावेशक वर्गखोलीतील विद्यार्थ्यांसाठी.

भाग - II

खालील पैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर हे **अर्धा** पानापेक्षा जास्त असू नये. 5 × 2 = 10

11. समाज विज्ञान हे कला आहे कि विज्ञान ?
12. इतिहास अध्ययनाच्या उपयोगांची यादी तयार करा.
13. समुदाय आधारित अध्ययनात क्षेत्र सहलोचे महत्व वर्णन करा.
14. NCF 2005 मधील नमुद केलेल्या समाज विज्ञान अध्ययनाच्या उद्दिष्टांचे वर्णन करा.
15. कादंबरी (Novels) हे उच्च प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांना समाज विज्ञानाचे अध्ययन करताना पुरक वाचन साधन म्हणून उपयोगाचे आहे. तुमचा अभिप्राय लिहा.
16. अध्यापन स्थिति तुम्ही समाज विज्ञान स्रोत खोलोचा वापर कसा कराल ?
17. जे विद्यार्थी लिहायला असमर्थ आहेत त्यांच्या साठी शिक्षकांच्या निवडीचे निकष सुचवा.
18. निरंतर आणि सर्वकष मौल्यमापन अमलवजावणीतील आह्वाने ओळखा.

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्यायी प्रश्न दिले आहे. त्यापैकी (a) किंवा (b) चे उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर हे **एक** पानापेक्षा जास्त असू नये. 8 × 5 = 40

19. (a) समाज विज्ञान म्हणजे काय ? समाज विज्ञान अध्ययनाच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा. 1 + 4

किंवा

- (b) शालेय शिक्षणात समाज विज्ञानचे महत्व सांगा.
20. (a) इतिहास आणि नागरिक शास्त्र यांच्यातील सहसंबंधाचे वर्णन करा.

किंवा

- (b) नागरिक शास्त्राच्या शिक्षकाने अध्ययनाचे सुलभोकरणासाठी कोणता विचार केला पाहिजे ?
21. (a) विस्तृत (Elaborate) टप्प्यासाठी कृती सुचवा.

किंवा

- (b) समाज विज्ञानातील समस्या सोडविण्यासाठी समस्या निवारण पद्धतीतील पायऱ्या सुचवा.
22. (a) समावेशक वर्गखोलीसाठी समाज विज्ञान पाठनियोजनाच्या नमुन्याची रचना करा.

किंवा

- (b) समाज विज्ञान अध्ययनात विमर्षात्मक शिक्षणशास्त्राची भूमिका उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

$$2 \frac{1}{2} + 2 \frac{1}{2}$$

23. (a) छापील साधनांचे महत्त्व आणि उपयोगांची चर्चा करा.

किंवा

(b) भूगोल अध्ययनाच्या सुलभीकरणासाठी नकाशाचा अर्थ, प्रकार आणि वापर याची चर्चा करा.

1 + 2 + 2

24. (a) समाज विज्ञान अध्ययनात अंतरजाल (internet) तुम्ही कसे लागू कराल ?

किंवा

(b) कोणत्या संदर्भात समाज विज्ञान शिक्षक स्थानिक पुरातत्व साधनांचा उपयोग करू शकतो ?

25. (a) साधना परीक्षा (achievement test) म्हणजे काय ? विद्यार्थी आणि पालकाना त्याचा कसा उपयोग होतो ?

1 + 2 + 2

किंवा

(b) बहुपर्यायी प्रश्न म्हणजे काय ? चार बहुपर्यायी प्रश्नांची उदाहरणे द्या. 1 + 1 + 1 + 1 + 1

26. (a) समाज विज्ञान विषयाशी संबंधित संविधान तक्ता (Blueprint) तयार करा व त्याचे महत्त्व सांगा.

2 + 3

किंवा

(b) डिक (Dick) आणि केरी (Carey) यानी सुचविलेल्या मूल्यांचे मौल्यमापन, दृष्टीकोन आणि प्रगती यासाठी तयार केलेल्या साधनांच्या पाच पायऱ्यांचे विश्लेषण करा.
